

Freelancejournalist
Edith Tulp schaamde
zich soms zo voor
haar alleenstaand-zijn
dat ze een compleet
gezin verzon. Maar dat
is voorbij.

tekst EDITH TULP

illustratie PAUL FAASSEN

ZE WAS MIJN HOOP in de jaren negentig, Bridget Jones. Haar lukte het: in *The edge of reason* vroeg Darcy haar ten huwelijk. Het vervolg zag ik onlangs in de bioscoop: *Bridget Jones's Baby*. Hoe ze het doet op haar leeftijd weet ik niet, maar nu dezelfde Bridget een kind heeft gekregen, zie ik onder ogen dat ik geen *happy single* meer ben. Want op een gegeven moment is dat klaar. Dan moet er een partner zijn en als het even kan een kind. Als dat niet lukt, worden er wenkbrauwen gefronst. Dan ben je geen single meer, laat staan happy, dan ben je zo'n sneu typetje uit *Koefnoen* met peenhaar. Het laatste taboe noemde onze premier het bij *Zomergasten*, en ja, dat is het zeker. Altijd weer die vragen. Heb je een partner? Heb je kinderen? Getrouwd geweest dan? Als ik drie keer nee antwoord, valt er een pijnlijke stilte waarin van alles gedacht, maar niet uitgesproken wordt. Een enkeling heeft het lef zich hardop af te vragen waarom ik alleen ben en of het geen tijd wordt daar wat aan te doen. Met kromme tenen mompel ik dan dat ik heus wel relaties heb (gehad). Maar steeds vaker recht ik mijn rug. 'Ik leid nu eenmaal een ander soort leven, geen doorsnee leven', zeg ik zelfbewust en een tikje arrogant. Geen burgertrutterij voor mij, geen huisje-boompje-beestje – zo verzet ik me tegen de hardnekkige clichés die, dat durf ik wel te beweren, voor vrouwen erger zijn dan voor mannen. Tuurlijk, er heerst het beeld van de verstokte vrijgezel die nog bij zijn moeder woont, maar ook dat van de toffe vrijbouter die het goed voor elkaar heeft en die zich niet aan banden laat leggen. Voor vrouwen is dat anders. Zeker als ze ouder worden en geen kinderen hebben. Vrijgezel is nog een vriendelijk woord, maar een ouwe vrijster of gepasseerd station heeft werkelijk geen andere mogelijkheid dan in een hoekje te gaan zitten en te wachten tot ze dood is.

Nee, alleen zijn is niet altijd leuk. Elk jaar mijn eigen verjaardagsfeestje organiseren omdat ik dan niet alleen wil zijn, vind ik doodvermoeiend. Samen met vrienden Koningsdag en oudejaarsavond vieren is prima te doen en op Valentijnsdag heb ik er geen enkele moeite mee dat ik geen rozen krijg. Liever niet zelfs, elke uiting van roman-

Leve de eenzaamheid

tiek tijdens deze door de commercie ingegeven en volkomen kitscherige feestdag is à priori nep. Maar de christelijke feestdagen waarop het gezellig samenzijn met het gezin je via allerlei wegen door de strot wordt geduwd, vind ik bepaald niet feestelijk. Kerstmis vormt daarbij een absoluut dieptepunt, hoe cliché dat ook is. Mijn vader opperde elk jaar aan het kerstdiner dat we een eenzame zwerver hadden kunnen uitnodigen – wat we nooit deden – en precies zo voel ik me soms als ik aan de kerstdis deel uitmaak van een familie waarvan ik geen deel uitmaak. Vaak heb ik de uitnodiging nota bene aan mezelf te danken. Ik loop ervoor te shoppen bij mijn vrienden, omdat Kerst in mijn eentje toch een beetje het suïcidale equivalent van de eenzame Kerst van André Hazes is. Meestal vlucht ik rond die tijd naar het buitenland. Mijn beste kerstmis ooit was toen ik de enige gast was in een low-budget lodge aan de rivier in islamitisch Gambia, waar niemand kerstmis vierde.

Het is gewoon niet leuk om de uitzondering te zijn. Daarom ga ik ook niet graag in mijn eentje uit eten of naar het theater (naar de bioscoop, waar het toch donker is, kan dan weer wel.) In een restaurant voel ik de mensen kijken en ben ik bang dat ze me zielig vinden. Precies daar zit het probleem van het alleen-zijn. Het is geen bewuste keus van me geweest om alleen te blijven en ja, soms ben ik eenzaam, maar zielig ben ik niet. Het enige wat zielig aan mij is, is dat ik het me inbeeld dat andere mensen mij wel eens zielig zouden kunnen vinden omdat ik niet aan de norm voldoe en geen gezin heb waarmee ik een 'hoeksteen van de samenleving' vorm. Alsof ik zo graag een hoeksteen zou willen zijn! De gedachte aan een vent op de bank die voetbal kijkt, me snurkend uit mijn slaap houdt, de geplande kinderen, de ingeroosterde zomervakanties en een uitgestippelde toekomst in een vinexwijk stond me vroeger al niet zo aan. Voordat ik me daaraan overlever, moet ik wel erg veel van een man houden.

In Afrika, waar ik al decennia lang reis, alleen – dat kan ik doen omdat ik behalve voor mezelf voor niemand verantwoordelijk ben – voel ik me vaak gedwongen over mijn single bestaan te liegen. Ook daar vinden ze het vreemd als je alleen bent, al vragen de meeste Afrikanen me nooit naar een partner. Als mannen er naar vragen zit er meestal een verzoek achter waaraan ik niet wens te voldoen. Dan verzijn ik een man. En vrouwen gaan er sowieso van uit dat je een man hebt – is hij niet bij je, dan zit hij vast wel ergens anders. Trouwen in Afrika doe je meestal niet om romantische, maar om pragmatische redenen en vooral om kinderen te krijgen die later je oudedagsvoorziening zijn. Hoe meer daarvan, hoe beter. Dus wordt me wel altijd gevraagd hoeveel kinderen ik heb. Dat ik die niet heb, vinden ze zó verschrikkelijk zielig dat ik vaak een heel gezin opdis.

In Nederland word ik nogal eens bestookt met goedbedoelde raad. Ik moet gaan internetdaten en gaan tinderen en van hen die de diepte in willen moet ik eerst van mezelf leren houden voordat ik een relatie aan kan gaan. Dat hakt er altijd lekker in. Ben ik al een loser omdat ik alleen ben, is het ook nog eens mijn eigen schuld, dikke bult. Intussen zie ik om me heen heen relaties waarin ik nooit zou willen verkeren, van mensen die van zichzelf noch van de ander houden, maar voor elkaar gekozen hebben omdat ze niet alleen kunnen zijn. Ik zie ook stellen die uitgekeken zijn op elkaar en toch samenblijven om de hypotheek, de kinderen of om andere drogredenen. Dat lijkt me pas een eenzaam leven. Natuurlijk, ik weet ook van koppels die zielsveel van elkaar houden en samen gelukkig oud worden. Ze zijn benijdenswaardig, heerlijk lijkt het me. Maar wat er niet is, is er niet. Het leven is niet altijd maakbaar.

Voor mij betekent het dat ik alles weet van eenzaamheid. Thuiskomen in een leeg huis, belangrijke momenten beleven die ik niet kan delen. Er zijn de zondagochtenden waarop ik mezelf ontbijt op bed heb gebracht, de krant heb doorgespit en daarna niet weet hoe de dag door te komen. Dan kijk ik de eenzaamheid recht in de ogen. Deal er maar mee, vind ik tegelijkertijd, dat is het leven. En dat doe ik dus ook. Het heeft me – je moet wel als single – een uitgebreide vriendenkring opgeleverd en zelfs dagen dat ik het fijn vind om moederziel alleen te zijn. Het geeft ook vrijheid om alleen te zijn, en ongekende mogelijkheden. Dan heb ik het er niet over dat ik elke dag languit op de bank kan eten wat ik wil terwijl ik mijn favoriete series volg – hetgeen ik overigens met volle overgave doe. Nee, het gaat verder dan dat. Juist omdat ik met niemand rekening hoeft te houden, heb ik alle gelegenheid het leven ten volle te leven en mezelf te ontplooiën. Ik heb gewoond en gewerkt in Afrika, zette er een ontwikkelingsproject op en ik schrijf romans. Ik reis door risicogebieden waar je nooit naar toe zou gaan als je thuis bloedjes van kinderen hebt zitten wachten. Een half jaar lang

woonde ik diep in een oerwoud, waar ik even iets had met een ranger in een stoer uniform met een kalasjnikov over zijn schouder waarmee hij mij beschermde tegen de wilde beesten in het bos. Hij was smoorverliefd. Ik twijfelde – de cultuurkloof leek me onoverbrugbaar. Hoe kon ik deze man, die alleen de jungle kende en ervan schrok als ik mijn contactlenzen uitdeed, uitleggen waar ik vandaan kwam? In alle opzichten – intellectueel, materieel, emotioneel – kwam ik van een andere planeet. Ik had geen idee hoe ik die met hem kon delen en delen lijkt me een eerste vereiste in een relatie.

Mensen denken vaak dat ik voor de mannen naar Afrika ga, maar welke kleur een man heeft maakt me werkelijk niet uit. Ik heb affaires gehad met mannen van allerlei nationaliteiten. Ik heb me laten verleiden tot internetdaten, waardoor ik me een interessant beeld kon vormen van de gemiddelde Nederlandse man. Hij houdt van wandelen en fietsen, een wijntje en een filmpje, van culturele uitstapjes naar steden en hij kijkt graag sport. Ik ontmoette er een paar die het zwaar hadden met zichzelf en met hun scheiding – of die eigenlijk helemaal niet gescheiden waren. Er waren er die bij de eerste date meteen wilden zoenen én meer. Ik moest er niet aan denken met zo'n ouwe vent. Dat is trouwens ook iets: zelf de vijftig gepasseerd vind ik het vooruitzicht van seks – verschrompelde ballen, losse huidplooien en hangtieten bij mij en bij hem – niet meer zo aantrekkelijk als toen ik nog dertig was. Tja. Hoe dan ook, bij al die mannen was er niet één met wie ik het leven wilde delen. En die ene met wie ik dat wel wilde, jaren geleden, liep weg, de sukkel. Veel mensen vinden mij te kritisch. Maar als ik moet kiezen tussen mijn vrijheid en een man, dan kies ik de man alleen als ik helemaal voor hem ga. En als ik samen met hem door Afrika kan reizen om avonturen te beleven. Ik wil alles of niets in de liefde. Ik ben misschien veeleisend. Of hebberig. Of misschien heb ik bindingsangst en verlatingsangst en vind ik relaties eigenlijk doodeng. Misschien is er geen verklaring. En kinderen? Ik wilde nooit alleenstaande moeder zijn. Ik had al moeite met een hond, laat staan dat ik in mijn eenzame kinderen had moeten opvoeden. Hoe dan ook: alleenstaand zijn is niet voor watjes. Niet als je iets van het leven wil maken. Ik ben er een sterke en stoere vrouw van geworden en ik wil me niet meer schamen voor het feit dat ik een ouwe vrijster ben. Liegen erover doe ik niet meer. Zelfs niet in Afrika.

Edith Tulp is o.a. auteur van de vorig jaar verschenen roman *De bushsoldaat* (uitg. In de Knipscheer).

Alleenstaand zijn is niet voor watjes

AND THESE
ARE

My IMAGINARY KIDS ...

SAY HI GUYS !

HI!
HI!

Dat ik geen kinde-
ren heb, vinden
ze in Afrika ver-
schrikkelijk zielig